

Strach

Autor: Neil J. Biscoe

<http://www.zct.co.uk/skydivemag/>

ParaÃ¡utismus bÃ½vÃ¡ oznaÃ•ovÃ¡n za nebezpeÃ•nÃ½ sport. Å¾ada lidÃ- zaÃ•-nÃ¡ se skÃjkÃ¡nÃ-m prÃ¡vÄ› proto, aby se na pÅ™ekonÃ¡vat strach. ZpoÃ•Ã¡tku to znamenÃ¡ hlavnÄ› boj se sebou samÃ½m a s vrozenÃ½mi instinkty.

NeÅ¾ se zaÃ•neme zabÃ½vat zpÅ™soby pÅ™ekonÃ¡vÃ¡nÃ- strachu, mÄ›li bychom se pokusit porozumÃ©t jeho pÅ™Ã-Ä•inÃ¡m dÅ™sledkÅ™. Pokud ke strachu zaujmeme sprÃ¡vnÃ½ postoj, mÅ™e jeÅ¾e vyuÅ¾Ã-t k dosaÅ¾enÃ-ch pozitivnÃ-ch vÃ½sledkÅ™.

Podle vnÃ-mÃ¡jnÃ- rozliÅ¡ujeme tÅ™i Å°rovnÄ› strachu:

- ÅšroveÅ^ 1: LechtÃ¡jnÃ- u Å¾aludku, â€žmravenÃ•enÃ-â€œ
(napÄ›tÃ-, vzruÅ¡enÃ- â€“ pÅ™Ã-jemnÃ©)
- ÅšroveÅ^ 2: â€žBojuj nebo uteÃ•â€œ
(vystupÅ°ovanÃ© obavy, neklid, nervozita â€“ stimulujÃ-cÃ-)
- ÅšroveÅ^ 3: â€žSolnÃ½ sloupâ€œ
(vÅje pohlcujÃ-cÃ-, zdÄ›Å¡enÃ-, panika, strnulost â€“ blokujÃ-cÃ-)

Hranice mezi jednotlivÃ½mi Å°rovnÄ›mi nejsou ostÅ™e vymezenÃ©, je vhodnÃ© na nÄ› pohlÃ-Å¾et jako na odstÃ-ny Å¡edÃ©, pÅ™iÅ•emÅ¾ Å°roveÅ^ 3 odpovÃ-dÃ- nejtmavÅ¡Ã- barvÄ›.

Mnoho lidÃ- tvrdÃ-, Å¾e pÅ™i seskocÃ-ch necÃ-tÃ- strach. OsobnÄ› si myslÃ-m, Å¾e to nenÃ- pravda. Tito jedinci pravdÄ›podobnÄ› zakouÅ¡ejÃ- pouze strach Å°rovnÄ› 1. BÄ›Å¾nÃ½m lidem staÃ•Ã- k dosaÅ¾enÃ-tÃ©to Å°rovnÄ› jÃ-zda na horskÃ© drÃ¡ze nebo sledovÃ¡nÃ- horrorovÃ©ho filmu. ÅšroveÅ^ strachu v tÄ›chto pÅ™Ã-padech zÃ-stÃ¡vÃ¡ nÃ-zkÃ¡ vlivem pocitu relativnÃ-ho bezpeÃ•Ã- prostÅ™edÃ-a vÃ-domÃ-jistoty, Å¾e to â€ždobÅ™e skonÃ•Ã-â€œ â€“ prostÃ- se posadÃ-me a â€žuÅ¾ijeme si toâ€œ.

ParaÃ-utistickÃ½ seskok pÃ™edstavuje znaÃ•nÃ» odliÃ¡nou situaci. Rychlosť a hluk vytvÃjÃ™ejÃ- mnohem mÃ©nÃ» pÃ™etelskÃ© prostÃ™edÃ- a navÃ-c se sami musÃ-me aktivnÃ- pÃ™iÃ•init o vÃ½sledek. ExtrÃ©mnÃ- povaha paraÃ-utismu mÃ¡ za nÃjsledek, Ã¾e vÃ-tÃjina lidÃ- bezprostÃ™ednÃ» zaÃ-ne pociÃ¥ovat strach. Ä°rovnÃ» 2. PrÃ;jvÃ» na tuto Ä°roveÃ- se proto zamÃ-Å™Ã-me a pokusÃ-me se najÃ-t cesty, jak se zmÃ»nou svÃ©ho chovÃjna- vrÃ¡tit zpÃ-t do blÃ-zkosti Ä°rovnÃ» 1.

Se strachem Ä°rovnÃ» 3 se mohou setkat hlavnÃ» ti, kdo se paraÃ-utismem nezabÃ½vajÃ- a kterÃ½m ke zdÃ-ÅjenÃ- staÃ•Ã- pouhÃj pÃ™edstava, Ã¾e by mÃ›li vyskoÃ•it z letadla. PÃ™esto se nÃ>kterÃ½m zaÃ•ÃjteÃ•nÃ-kÃ™ stÃjvÃj, Ã¾e ve dveÅ™Ã-ch â€žztuhnouâ€œ nebo Ã¾e je strach zcela zablokuje. Pokud je to vÃjÅj pÃ™etÃ-pad, Ä•tÃ-te dÃjíl â€“ i vÃjim mÃ-Ã¾e tento Ä•lÃjnek pomoci.

Bojuj nebo uteÄ•

ProtoÃ¾e jedinÃ½ moÅ¾nÃ½ â€žÃ°tÃ>kâ€œ v tÃ©to situaci znamenÃj rozhodnout se neskoÃ•it, mÃ-Ã¾eme pÃ™edpoklÃjdat, Ã¾e vÃ-tÃjina Ä•tenÃjÅ™Ã- se rozhodne â€žbojovatâ€œ. Pokusme se tedy rozebrat dÃ-sledky, ke kterÃ½m stav â€žbojuj nebo uteÄ•â€œ vede.

Pocit â€žbojuj nebo uteÄ•â€œ nÃjs zasahuje na nejvnitÅ™nÃ»jÅjÃ- Ä°rovni. Je to projev prvnÃ-ho pudu fyzickÃ© sebezÃjchovy. Jako takovÃ½ mÃ¡ zÃjsadnÃ- vliv na naÅje mozkovÃ© pochody, smyslovÃ© vnÃ-mÃjnÃ- a schopnosti. Zrychluje se srdeÄ•nÃ- Ä•nnost a do krevnÃ-ho obÃ›hu se dostÃjvÃj adrenalin a noradrenalin, kterÃ½ cÃ-tÃ-me vÃjude. VÅ-Ä•i tomuto efektu nenÃ- nikdo zcela imunnÃ-. NaÅje reakce zÃjvisÃ- na tom, jak jej zvlÃjdne.

Pro pÃ™ekonÃjnÃ- silnÃ½ch obrannÃ½ch mechanismÃ- svÃ©ho tÃ›la si musÃ-me vypracovat pevnÃ½ mentÃjlnÃ- pÃ™etÃ-stup. InstinktivnÃ- reakce ne vÃ¾dy pracujÃ- v nÃjÅj prospÃch. Je ironiÃ- osudu, Ã¾e prÃjvÃ- ty obrannÃ© reakce tÃ›la, kterÃ© by nÃjm mÃ›ly zajistit bezpeÄ•Ã-, nÃjs mohou v paraÃ-utismu pÃ™ivÃ©st do nebezpeÄ•nÃ½ch situacÃ-. Abychom pÃ™ekonali svÃ© instinkty, musÃ-me se soustÃ™edit na mentÃjlnÃ- strategie a nauÃ•it se vyuÅ¾Ã-t zmÃ>nÃ-nÃ½ stav mozku pozitivnÃ-m zpÃ-sobem.

FyzickÃ½ efekt pocitu â€žbojuj nebo uteÄ•â€œ podnÃ»cuje naÅje tÃ›lo k reakcÃ-m, kterÃ½m se ve skuteÄ•nosti musÃ-me vyhnout. Vlivem zvÃ½ÅjenÃ© srdeÄ•nÃ- aktivity se mÃ>nÃ- i naÅje dÃ½chÃjlnÃ-. ZaÃ•Ã-nÃjme dÃ½chat rychle a povrchnÃ- nebo dokonce zcela zadrÃ¾ujeme dech. To vytvÃjÅ™Ã- napÃ>tÃ- a pÃ™ipravuje naÅje tÃ›lo na boj â€“ my ovÃjem potÃ™ebujeme bÃ½t ve vzduchu uvolnÃ>nÃ-.

Je prokÃ¡zÃ¡no, Ã¾e pravidelnÃ© a hlubokÃ© dÃ½chÃ¡nÃ- v mnoha situacÃ-ch zmÃ-rÃ-uje bolest, napÃ-tÃ- a stres. ZpÃ-sob dÃ½chÃ¡nÃ- je klÃ-Å•em k fyzickÃ©mu a pocitovÃ©mu uvolnÃ-nÃ-. VnitÃ™nÃ- konflikt mezi pÃ™irozenÃ½m pudem tÃ-lesnÃ© sebezÃ¡chovy a sprÃ-jvnÃ½m, bezpeÃ-nÃ½m jednÃ-jnÃ-m se zde projevuje v plnÃ©m rozsahu.

StoÃ•enÃ- do klubka

KromÃ» toho existuje dalÃ-Å-, Å•asto pÃ™ehlÃ-Å¾enÃ½ fyzickÃ½ pochod, kterÃ½ mÃ-Å¾e pÃ-sobit problÃ©my pÃ™i vÃ½skoku a s polohou tÃ-la ve volnÃ©m pÃ¡du. Pud sebezÃ¡chovy zde opÃ-t pracuje proti nÃ-jm. NaÅ-je tÃ-lo mÃj pÃ™i velkÃ©m ohroÅ¾enÃ- nebo stresu tendenci brÃ-jnit se stoÃ•enÃ-m do klubka. CÃ-lem je zajistit ochranu hlavy a genitÃ-jliÃ-. BohuÅ¾el je to pravÃ½ opak stabilnÃ-, â€žroztaÅ¾enÃ@â€œ polohy, kterÃj je naÅ-jim cÃ-lem ve volnÃ©m pÃ¡du: hlava mÃj bÃ½t zvednutÃj a pÃ¡jnev vytvÃjÅ™et â€žnÃjbÃ-Å¾nou hranuâ€œ. TÃ-Å¾ko se lze divit, Å¾e tyto protiklady mohou mozek zcela zahlit.

VraÅ¥me se nynÃ- na chvÃ-li k pÃ™Ã-kladu horrorovÃ©ho filmu. ProtoÅ¾e vÃ-me, Å¾e nejde o skuteÃ•nost, mÃ-Å¾eme mÃ-t jistotu, Å¾e jeho sledovÃ-jnÃ- pro nÃjs nebude mÃ-t Å¾dnÃ© nÃjsledky. SkuteÃ•nÃ½ Å¾ivot vÃ¡jak takovÃ© jistoty nenabÃ-zÃ-. I pouhÃj jÃ-zda do blÃ-zkÃ©ho obchodu Å•i jinÃj kaÅ¾dodennÃ- Å•innost mÃ-Å¾e mÃ-t tragickÃ© vyÅ°stÃ>nÃ-.

Je smutnou skuteÃ•nostÃ-, Å¾e nejen mÃ©dia, ale i naÅ-je rodina Å•i pÃ™Ã-itelÃ© soustÃ™eÅ•ujÃ- svou pozornost na toto jedinÃ© hledisko naÅ-jeho sportu. Zdrojem dÃ-sivÃ½ch myÅ¡lenek jsou pÃ™edstavy o moÅ¾nÃ½ch dÃ-sledcÃ-ch udÃ-lostÃ-. NemÃ-Å¾eme se proto divit, Å¾e v nestÃ™eÅ¾enÃ½ch okamÅ¾icÃ-ch se naÅ-je myÅ¡lenÃ- automaticky zaÃ•ne zabÃ½vat tÃ-m nejmÃ©nÃ> pravdÃ-podobnÃ½m dÃ-sledkem seskoku. Jakmile se toto uvaÅ¾ovÃ-jnÃ- spojÃ-s primÃ-jrnÃ-m pudem sebezÃ¡chovy, dostÃ-vÃjme se do zaÃ•arovanÃ©ho kruhu.

MentÃ-jlnÃ- pÃ™Ã-prava

Nejprve je vhodnÃ© soustÃ™edit se na fyzickÃ© pÃ™Ã-znaky. Techniky, kterÃ© zde popisujeme, jsou souÃ•istÃ- mentÃ-jlnÃ- pÃ™Ã-pravy. Velmi doporuÅ•ují pravidelnÃ› cviÃ•it nÃ-terou z technik â€žÅ™Ã-zenÃ©ho dÃ½chÃ¡nÃ-â€œ, kterÃ© tvoÅ™Ã-souÃ•ist meditacÃ-, sebehypnÃ³zy atd. Tato cviÃ•enÃ- vÃ¡j pomohou vÃ›domÃ› se soustÃ™edit na rytmus vlastnÃ-ho dechu. KdyÅ¾ si pak bÃ›hem letu do vÃ½Å¡ky uvÃ›domÃ-te, Å¾e se vaÅ-je dÃ½chÃ¡nÃ- mÃ>nÃ-, pÃ™ipomene vÃ¡j to, abyste opÃ-t zaÃ•ali dÃ½chat sprÃ-jvnÃ>. To by vÃ¡j mÃ-lo pomoci dosÃ¡hnout vÃ›tÅ¡Ã-ho fyzickÃ©ho uvolnÃ-nÃ-a lepÃ¡Å-ho soustÃ™edÃ>nÃ- na samotnÃ½ seskok.

V okamÅ¾iku vÃ½skoku je napÃ-tÃ- nejintenzivnÃ>jÅ¡Ã- â€œ byly zaznamenÃ¡ny

srdeÄ•nÃ- frekvence pÅ™es 200 tepÅ- za minutu. Pokud pÅ™i vÃ½skoku dostateÄ•nÃ- hlasitÄ› pronÃ¡jÅ- te povely nebo odpoÄ•tÃ- tÃ¡vnÃ-, pÅ™inutÃ- te tÃ-m plÃ- ce k vÃ½dechu, kterÃ½ uvolnÃ- napÃ-tÃ- v prsou. PÅ™irozenou reakcÃ- tÃ- la je nÃjslednÃ© nadechnutÃ-, kterÃ© vÃjs uvede do sprÃ¡vnÃ©ho rytmu dÃ½chÃjnÃ- hned na zaÄ•jtku volnÃ©ho pÅ™udu.

VyuÅ¾ijte svÅ- dech

VÄ›domÃ½m ovlÃ¡dÃ-nÃ-m dÃ½chÃjnÃ- mÅ-Å¾eme ovlivnit to, jak se cÃ-tÃ-me. Tento poznatek mÅ-Å¾eme zobecnit i na zpÅ- sob, jakÃ½m myslÃ-me. ÅŒasto se Å™Ã-kÃj, Å¾e 75 % seskoku se odehrÃ¡vÃj na zemi. ZkouÅ-ky naneÄ•isto a mentÃ;lnÃ- pÅ™Ã-prava majÃ- zÃjsadnÃ- vÃ½znam pro vÄ›jechny Å°rovnÃ- zkuÅjenosti, ale zvlÃ¡jÅjtÃ- pro zaÄ•jteÄ•nÃ-ky, kteÄ™ stÃ-je â€žbojujÃ- se strachemâ‰œ. OpakovÃ;jnÃ- posloupnosti udÄ¡lostÃ- a akcÃ- pÅ™ispÃ-vÃj k vÃ½voji svalovÃ© pamÄ›ti a dÄ-vÄ›rnÃ©mu osvojenÃ-poloh uvolÅ-ovaÅ-Å-. To samo o sobÄ› pomÃ¡hÃj odstranit Ä•jst napÃ-tÃ- a souÄ•asnÃ- nabÃ-zÃ- pÅ™Ã-leÅ¾itost k procviÄ•ovÃ;jnÃ- relaxaÄ•nÃ-ch technik.

Pokud se nauÄ•-te soustÃ™edit na svÅ- dech a celkovÃ© uvolnÃ>nÃ- v tÃ©to Å•asnÃ© fÃjzi, budete to mÃ-t ve vzduchu o to jednoduÅ-Å-Å-. OsobnÃ- doporuÄ•ují procviÄ•it si seskok naneÄ•isto a soustÃ™edit se pÅ™itom na dÄ-kladnÃ© uvolnÃ;nÃ- zÃjpÃ-stÃ-. ZkuÅjenosti Å™Ã-kajÃ-, Å¾e pokud jsou zÃjpÃ-stÃ- napjatÃj a ztuhlÃj, bude takovÃ© i celÃ© vaÅ-je tÃ-lo.

Nemyslete na to, co by se MOHLO STÄ-T, ale soustÃ™eÄ•te se na to, co CHCETE, ABY SE STALO. NezapomeÅ-te, Å¾e reÅ¾ii seskoku mÃ-je plnÃ- ve svÃ½ch rukou â€“ vÅ-je, co ve vzduchu udÄ¡lÅ-je, se nÄ›jakÃ½m zpÅ- sobem projevÃ-. V prÄ>bÄ- hu nÃ;cviku na zemi a letu do vÃ½Å-ky byste mÄ›li stÃ-je myslet na fyzickÃ© uvolnÃ;nÃ- a mentÃ;lnÃ- pÅ™Ã-pravu. Pokud nechÃ-je myÅlenky volnÃ- tÄ-kat, zaÄ•nou dÄ-ve nebo pozdÄ-ji odbÃ-hat neÅ¾ doucÃ-m smÄ›rem.

PozitivnÃ- Å°Ä•inky strachu

I kdyÅ¾ si to mÃjlokdo uvÄ›domuje, strach mÃ- takÃ© pozitivnÃ- Å°Ä•inky. PodÃ-vejme se proto i na nÄ›, protoÅ¾e pÅ™edstavujÃ- dalÅ-Å- zpÅ-sob, jak zmÄ-rnit vliv strachu. VÄ›domÃ- nebezpeÄ•- nÃjs chrÃ;jnÃ- pÅ™ed nehodami, kterÃ½m se lze vyhnout.

NebraÅ-te se strachu za kaÅ¾dou cenu, ale berte jej jako podnÄ- t k pozitivnÃ-mu jednÃjnÃ-. MÄ-je dost strachu na to, abyste nezapomnÄ- li peÅ•livÃ- kontrolovat drÃ¡hu letu, abyste nebrali na lehkou vÅ-ju varovÃ;jnÃ- a nebezpeÄ•nÃ© situace. MÄ-je dost strachu na to, abyste se ujistili, Å¾e mÃ-je zapnutÃ© AAD a zkонтrolovanÃ© vÄ›jechny trny. Pokud ve vÃjs vzbuzuje obavy kterÃj koli souÄ•-jst vÃ½stroje nebo Ä•innost pÅ™i seskoku, promluvte si

o tom s nÃ›kÃ½m a ujistÃ›te se â€“ rÃ¡zem budete mÃ-t o starost mÃ©nÃ».

A hlavnÃ› vyuÅ¾Ã-vejte svÅ›í strach k dÅ-slednÃ©mu prociÅ•ovÃ¡nÃ- nouzovÃ½ch postupÅ-. Existuje koneckoncÅ- jedenÃ¡ situace, kdy je strach odÅ-vodnÃ½nÃ½ â€“ kdyÅ¾ po odpoÅ•Ã-tÃ¡nÃ- zjistÃ-te, Å¾e nad hlavou nemÃ¡te padÃ¡k schopnÃ½ letu. A prÃ¡vÅ› v tento okamÅ¾ik se vÅ¡echny sebezÃ¡chovnÃ© instinkty, kterÃ© vÅ¡em dosud Å•inily potÅ-Å¾e, mohou opÅ›t obrÃ¡tit ve vÅ¡emi prospÅ›ch â€“ pokud ovÅ¡em vÅ-te, kde mÃ¡te uvolnÃ-ovaÅ•e, a dokÅ¡et je instinktivnÃ› pouÅ¾Ã-t.

ShrnutÃ-

SmiÅ™te se s faktom, Å¾e paraÃ¡utismus je nebezpeÄ•nÃ½ sport a strach k nÃ©mu do jistÃ© mÃ-ry patÅ™Ã-. VezmÃ-te tento strach na vÅ›domÃ- a pÅ™ijmÃ-te jej. SnaÅ¾te se jej vyuÅ¾Ã-t pro vlastnÃ- bezpeÄ•nost, aniÅ¾ byste mu dovolili, aby vÅ¡em bral radost ze sportu. S rostoucÃ-mi zkuÅjenostmi zjistÃ-te, Å¾e pocity strachu ztrÃ¡cejÃ- na intenzitÃ». S kaÅ¾dÃ½m dalÅ¡ím seskokem bude popisovanÃ½ âžvÅ›domÃ½ â€œzpÅ-sob myÅ¡lenÃ- stÅ¡ile vÅ-ce pÅ™echÃ¡zet do podvÅ›domÃ½ch myÅ¡lenek a Å•innostÃ-. Pokud se nauÅ•Ã-te zvlÃ¡dat strach v situacÃ-ch, kterÃ© pÅ™inÃ¡Å¡Ã- paraÃ¡utismus, dokÅ¡et je to i kdykoli jindy v Å¾ivotÃ».